

NAPREJ

Glasiló jugoslovanske socialno demokratične stranke

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 30.—, za pol leta K 15.—, za četrt leta K 7,50, za mesec K 2,50. Za Nemčijo celo leto K 33,60, za ostalo tujino in Ameriko K 42.—. Posamezne številke po 10 v.

Inserati: Enostopna petlet vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglasi in poslano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primeren popust.

Štev. 116.

V Ljubljani, četrtek dne 29. novembra 1917.

Leto I.

Sodrug! In sodružice, agitirajte za nedeljske mirovne shode! Ne pozablajte na to važno delo za mir!

Razprave o predlogih.

Predlog savskih delegatov, glede povisjanja pogrebščine se sprejme v sledečem besedilu:

Pravni dediči članov »Konsumnega društva za Ljubljano in okolico«, imajo pravico do pogrebščine in sicer:

po 5 letnem članstvu v znesku	40 K
po 10 letnem članstvu v znesku	60 K
po 15 letnem članstvu v znesku	80 K
po 20 letnem članstvu v znesku	100 K

Pogoj za izplačilo je, da je umrl član vsako leto kupil v društvenih prodajalnah blaga za najmanj 400 K — ter oddal tudi toliko dividendnih znamk. — Pogrebščina se izplača onemu pripadniku, ki predloži člansko knjižico in izkaz o smrti članovi ter dokaže da ima pravico biti dedič pokojnika. Ako je član v letu, v katerem je umrl, odpovedal članstvo, izgubi z dnem odpovedi vsako pravico do pogrebščine.

Bolniščina.

Občni zbor je sprejel sledeči predlog: Bolniška podpora za leto 1918 se določi kot neobvezna in veljavna od 1. januarja 1918. do 31. decembra 1918. — Kdor od članov je v tem letu nad 5 tednov bolan, a ne razpolaga z večjim lastnim premoženjem more dobiti bolniško podporo, ako njegovo prošnjo odobri delegacijski odbor njegovega okrožja in jo potrdi skupna seja načelstva in nadzorstva. — Bolniška podpora je enkratna v letu in znaša:

za onega, ki je nad 6 let član	50 K
nad 5 let član	40 K
nad 4 leta član	30 K
nad 3 leta član	20 K

Pogoj za izplačilo je poleg že označenega, da je v teh letih vsako leto oddal dividendnih znamk za 400 K.

Delež.

Občni zbor je soglasno odločil, da se delež vsakega posameznika povisja na 50 K — (reci in beri petdeset kron). Zato se izpremeni § 6 tako-le:

»Zadružni delež vsakega člana znaša 50 kron. Član si lahko nabavi največ dva deleža.«

S tem se je zadružni kapital današnji dobi primerno povisjal.

Delegatje.

Izpremenila sta še §§ 35 in 37, ki govorita o delegatih in njih zastopstvu na občnem zboru. Doslej je zastopal po 1 delegat 25 članov, odslej se glasi ta določba tako, da odpade na vsakih 50 članov en delegat in vsak delegat zastopa na občnem zboru 50 glasov, izjema je le pri onih, ki zastopajo še one skupine, ki niso tvorile celih petdeset. Če ima n. pr. eno okrožje 248 članov, voli le 4 delegate, trije od teh zastopajo po 50 glasov, četrti in ta je oni, ki je dobil največ glasov, zastopa 98 glasov.

Nakup nepremičnin.

Občni zbor je pooblastil načelstvo in nadzorstvo, da smeta z ozirom na § 46 o d. s. 4 in 11, ako bo kakva ugodna prilika, kupiti nepremičnine v znesku do 200.000 kron. — O izvršenem nakupu je delegate primerno obvestiti.

Vsi predlogi so bili sprejeti soglasno.

V zaključnem govoru je ravnatelj sodr. A. Kristan poudaril veliko važnost izvršenih sklepov ter pozval zadržnike delegate na nemurno delo za skupne cilje. **Zadružništvo bodi nam sredstvo, ki pomaga danes, da pripravljamo tudi pot, po kateri pridemo do velikega končnega cilja.**

Ruski gospodarski obrati pod kontrolo delavstva.

Ruski gospodarski obrati pod kontrolo delavstva.

Odluk vlade boljševikov o kontroli delavstva nad gospodarskimi obrati pomenja eno najvažnejših socialnih uredb. Ta odluk določuje v glavnem:

Kontrola se upostavi v vseh industrialnih, trgovskih in kmetijskih obratih kakor tudi v bankah. Razteza se na produkcijo, shranjevanje in prodajo produktov in sirovin. Brez dovoljenja delegatov in delavcev ne sme podjetje niti omejiti niti izpremeniti produkcije. Delegatje imajo pravico, da revidirajo računsko knjigo, dokumente, zaloge in skladišča sirovin. Sklepi delegatov so obvezni za posestnike vseh obratov; sklepi se izpremene lahko le z vladnim aktom. Napram državi so delegatje odgovorni za red, disciplino in ohranitev lastnine. Osebe, ki bi skrile sirovine in bi zagrešile glede lastnine sleparska dejanja, se kaznujejo s konfiskacijo njihovih posestev in z ječo. Podjetniki, ki zanemarjajo in kršijo svoje posle, se kaznujejo z domačim zaporom. Kontrolni organi delavstva so tovarniške komisije, ki se pomnože z delegati nastavljenecv in tehničnega osebja.

Ta odluk je velike važnosti. Energično posega v pravice, ki jih je imela doslej privatna lastnina pri proizvajanju in prodaji blaga. Odrredbe pripravljajo socializacijo gospodarskih obratov. Odluk je posledica sedanje gospodar-

ske stiske na Ruskem. Dokler vlada privatno podjetništvo avtokratično v obratih, obstoji nevarnost, da izkorišča svojo moč in da ogrozi utrditev nove državne oblasti s tem, da namenoma pomnožuje gospodarsko dezorganizacijo. Delavsko kontrolo čakajo neizmerno težavne naloge.

Politični pregled.

— **Iz proračunskega odseka.** V proračunskem odseku je poslanec dr. Bugato nasvetoval resolucijo, naj se prebitki pri centralah porabijo za olajšanje aprovizacije in naj se čim prej ustanovi posebno ministristvo za mornarico. Poslanec Smrček je predložil resolucijo, naj se takozvani letni čas v prihodnje več ne uveljavi z ozirom na upravičene interese delovnega ljudstva. Poslanec dr. Pogačnik je govoril o nacionalnih razmerah pri poštnem ravnateljstvu v Celovcu, kjer uradništvo večjim delom ni zmožno slovenskega jezika. Skoraj enake so razmere pri poštnih ravnateljstvih v Gradcu in v Trstu. Dr. Pogačnik predlaga, naj se ustanovi poštno in brzojavno ravnateljstvo v Ljubljani in naj se telefonsko in brzojavno omrežje na Kranjskem primerno izpopolni.

— **Zdravstveni odsek državnega zbora** je na svoji predvčerajšnji seji sklenil, da se razveljavi cesarska naredba glede poznejšega zdravljenja in šolanja v vojni poškodovanih vojaških oseb, na mesto te naredbe pa naj se sklone tozadevni zakon, ki naj vsebuje določilo, da imajo take osebe pravico do poznejšega zdravljenja in šolanja tudi potem, če so izstopili iz vojaškega razmerja.

— **Protest profesorja Masaryka.** Dunajski »Politische Rundschau« poroča: Kakor znano je bil določil pretečni mesec osrednji izvrševalni odbor delavskih in vojaških svetovetov Skobeleva, kot zastopnika demokracije na pariški konferenci aliantov za določitev vojnih ciljev. Skobelev je dobil za to konferenco obširne instrukcije. Proti instrukcijam dviga profesor Masaryk planete protest v listu »Utro Rossije« in očita osrednjemu odboru, da se je pregrešil proti načelu samoodločevanja narodov, ki ga je bila sprejela Rusija in da je postal nezvest demokratični stvari. Navodila, ki jih je dobil Skobelev, ne govore prav nič o narodu Husa in Komenskega in ne priznava pravice narodov, nasprotno, še štiti Avstro-Ogrsko, ki je povzročila s svojo brezčastno balkansko politiko svetovno vojno. Delavski in vojaški svet je prevzel vsled tega obrambo monarhije, kjer ječi v suženjstvo sedem narodov, ki jih vlada militarizem v zvezi z degenerirano avtokracijo. Masarykov protest ostro napada haabsburško dinastijo, katereje potavlja nasproti boritelje za svobodo Wilsona, Brianda, Asquitta, Lloyd Georgeja in druge. Protest sklepa z zagotovilom, da je trajen mir tako dolgo nedosegljiv, dokler ne bosta uničena nemški in avstrijski imperializem in dokler ne bo izvršena razdelitev Avstro-Ogrske.

— **Italijanski socialisti.** Iz Lugana se poroča: Italijanska socialistična stranka ne sodeluje z drugimi strankami v svrhu, da se s parlamentarnimi sredstvi razjasni zadnji vojni dogodki in da se doseže kontrola vojnega vodstva. Socialistična stranka zbira samostojno natančne podatke in poročila ter bo na podlagi teh poročil spravila v zbornici na razgovor odgovornost za italijanski poraz in za sedanje potrebe.

— **Italijanski begunci.** »Journal de Geneve« poroča iz Rima: Položaj beguncev iz Furlanije je vsega obžalovanja vreden. Dočim so se benečanski begunci lahko poslužili železnice ter so mogli marsikaj vzeti s seboj, so morali begunci iz Furlanije — kakih 300.000 oseb — bežati peš ter so rešili le to, kar so imeli na sebi. Korakali so na stotine kilometrov v dežju in snegu, pri čemer so zlasti otroci in stari ljudje prestali neznanse muke. Sedaj so raztreseni ti begunci po celi Italiji dol do Neapelja: Ustanovili so se mnogobrojni odbori za podporo beguncev, ki so nabrali doslej okoli 50 milijonov lir.

— **Iz ententnih tajnih pogodb.** Petrogrski maksimalistični list »Pravda« nadaljuje svoja razkritja glede tajnih pogodb entente. V tajnem brzojavnem sporočilu z dne 26. februarja 1917 je ruski poslanik v Parizu, Izvol'skij, naznanil, da vlada francoske republike polaga posebno važnost na dogovore, ki so se bili z rusko vlado sklenili leta 1915., da se po končani vojni v sporazumu z ruskimi zahtevami uredi vprašanje Carigrada in da se Rusiji prepusti neomejen ravica glede določitve zapadne meje. V neki brzojavki ruskega vnanjega urada poslaniku v Parizu, ki govori med drugim o francoskih aneksijah nasproti Nemčiji, se nahaja sledeči končni odstavek: Končno si moramo zagotoviti pritrđilo Francije, da se po vojni razveljavi servituta glede alandskih otokov.

— **Vojni cilji angleškega delavstva.** »Daily Telegraph« poroča, da sta imela skupno sejo izvršilni odbor »Labour Party« in parlamentarni odsek »Trade Union«, da pregledata spomenico o vojnih ciljih. Na seji so bile sprejete izpremembe glede Alzacije-Lorene in glede italijanskih vojnih ciljev. Odstavek o Alzaciji-Loreni se odslej glasi: »Britsko delavstvo ob-

soja zločin, izvršen 1. 1871. proti miru, ko je bila Alzacija-Lorena nasilno odtrgana od Francije. To je bila politična napaka, katere posledice so mnogo pripomogle, da so se podaljšale politične zmede v Evropi in da se je pospeševal militarizem. Britsko delavstvo izraza prebivalstvu Alzacije-Lorene svoje globoke simpatije, prebivalstvu, ki je bilo izpostavljeno neizmernemu zatiranju. V soglasju s francoskimi socialisti zahteva, da se prizna prebivalstvu Alzacije-Lorene pravica, naj odloči o svoji bodoči politični usodi samo pod varstvom avtoritete zveze narodov.« Glede italijanskih vojnih ciljev se glasi novo besedilo: »Britsko delavstvo naglašuje svoje najskrenejše simpatije onemu prebivalstvu, ki je bilo puščeno vsled krivde stare diplomacije izven mej Italije in ki pripada po svojem jeziku in plemenu Italijanom. Britsko delavstvo podpira zahtevo tega prebivalstva po združitvi z narodom njegovega plemena in jezika. Razumeva, da je treba pogodb, ki naj ščitijo zakonite interese italijanskega naroda v Adriji in Egejskem morju. Ne odobruje pa dalekosežnih ciljev italijanskega imperializma in misli, da se zadosti lahko vsem upravičenim interesom italijanskega naroda, ne da bi bil pri tem izločene potrebe drugih narodov in ne da bi se anektirala ozemlja, na katerih prebivajo drugi narodi.«

— **Mirovno gibanje na Angleškem.** Pretečeno nedeljo je bilo v Londonu in raznih industrijskih mestih Anglije znatno število shodov, na katerih so zborovalci zahtevali, naj se uvedejo mirovna pogajanja. Poulične demonstracije sta policija in vojaštvo preprečila.

— **Amerika v vojni.** Vodja ameriške misije polkovnik House, ki je dospel v četrtek v Pariz, pripoveduje, da sta sedaj na ameriških vežbališčih mobilizirana nekako dva milijona ameriških vojakov, ki so trdno odločeni, bojevati se za trajen mir.

Dnevne beležke.

— **Železničarski shod v Ljubljani.** V ponedeljek je bil ogromno obiskan shod ljubljanskih železničarjev. Vsi prostori pri »Novem svetu« so bili natlačeno polni in veliko število obiskovalcev je moralo ostati na dvorišču. V predsedništvu shoda so bili izvoljeni sodrug Jeraj predsednik, Kuhar podpredsednik in sodruga Pezdar za zapisničarja. Pri prvi točki: »Občni zbor na Dunaju« je poročal sodrug Kopač, ki je pojasnil predloge zveze, katere predlaga zvišanje prispevkov na 3 K na mesec. Za to povišanje bodo člani dobili 600 K enkratne pokojninske odpravnine. Upelje se obligatorična posmrtna odpravnina do zneska 400 K za enkrat. Zvišala se bo tudi izredna podpora: Upelje se zaupniški sistem, katerega stroški se bodo pokrivali iz rednih mesečnih prispevkov. S povečanjem prispevkov se bo tudi fluktuacija v organizaciji zmanjšala, ker bodo člani zaradi raznih podpor na organizacijo bolj vezani. Uredila se bo tudi nova oblika organizacije in sicer tako, da bodo posamezne kategorije vsaka posebej združene in vse skupaj potem tvorile močno zvezno organizacijo. Nadalje priporoča članom, naj glasujejo za povišanje prispevkov in za ostale predloge. Ko je govoril še sodrug Žorga, se je soglasno sprejela resolucija, s katero se sklone, da se podružnice udeležijo občnega zbora, da njeni delegati glasujejo po svojem prepričanju za povišanje prispevkov. Nadalje zahtevajo, da mora strokovno glasiló »Železničar« izhajati tolikokrat, kolikorkrat izhaja »Eisenbahner«, da željni tajniki postanejo enakopravni člani esekutive in da morajo biti vsaj vsake tri mesece enkrat javljeni na sejo. Nadalje je v resoluciji predlaga, da naj se v organizaciji uvede narodni kataster. Resolucija je bila soglasno sprejeta. Nato se je volilo delegate za občni zbor in za konferenco vlakospremljevalnega osebja. Pri drugi točki »Aprovizacija« je najprej poročal sodrug Pezdar o delu aprovizacijskega odbora južne železnice. Odbor se je mnogo trudil, a uspehov ni bilo skoraj nobenih. Objubovali so nam vedno vse, dobili pa nismo nič. Nismo dobili ne sladkorja, ne špeha, ne krompirja, ne petroleja itd. Šele sedaj, ko je pričelo med železničarji vreti, so se nekoliko zganili in dobili smo obvestilo, da dobimo iz Logatca 25 vagonov krompirja. Tudi špeh se nam je objubil in sicer en četrt kg na osebo po K 8,80 kg in da se nam povrne, kolikor smo do sedaj za špeh več plačali. Tudi vagon sladkorja je na potu, katerega nam bodo morali dati za nazaj. Nato govori sodrug Kopač, ki se obširno bavi z žalostnimi aprovizacijskimi razmerami. Izjavi, da bodo železničarji odklonili vsako odgovornost pri delu, ako se aprovizacija ne zboljša. Lačni delavci ne morejo službe vestno izvrševati. Ko so govorili še sodrug Žorga, Arhar in več drugih, ki so tožili nad aprovizacijo in zahtevali, da naj se železničarji priklopijo k »Vojni zvezi«, je bila sprejeta resolucija, v kateri se najodločneje protestira proti načinu, kakor se železničarje aprovizacija. Zahtevajo izstop iz železničarske aprovizacije in pridružitve k »Vojni Zvezi«. Obsojajo nerodno delitev živil in odklanjajo vsako odgovornost za redno izvrševanje svoje službe, ker brez hrane je nemogoče opravljati težko in odgovorno službo. Poudarja še, da so železničarji že nekaj mesecev brez masti, sladkorja in petroleja. Resolucija je bila soglasno sprejeta. Nato je še sodr. Kopač pozivljaval navzoče, da naj se udeležijo mi-

rovnega shoda, ki bo v nedeljo v Mestnem domu, ter na naročanje in širjenje našega dnevnika „Napreja“.

— **All je to res?** Mnogi premožni se hvalejo, da so dobili od „Deželnege mesta za klavno živino“ cele, prav debele prešiče (po 150 kg) nakazane. Vprašamo visoko c. kr. dež. vlado, če je to res? In če je res: Ali se tako preskrbuje prebivalstvo z masčobo? Prešičev je menda v deželi okoli 14.000 — ali naj 14.000 familij dobi mast — drugi pa nič?!

— **Državna podpora** za svoje brez sredstev avstrijskih državljanzov, ki so bili o priliki vojnih dogodkov v sovražnem inozemstvu prisilno pridržani ali tja zavlečeni, in moštva na ladjah trgovske mornarice, katerim vrnitev iz nevarnih dežel ni bila več mogoča. Za upravičene svoje veljavo vse osebe, katerih preživljanje je bilo do sedaj odvisno od dela ali dohodka kakajga zgoraj omenjenega avstrijskega državljanja in je prišlo vsled tega v nevarnost, ker prejšnji vzdrževalec ne more še nadalje za nje skrbeti, sami se pa ne morejo preživljati iz svojega premoženja ali dohodka. Za sovražno inozemstvo veljajo te liste države, ki so z Avstrijo v vojnem stanju, torej tudi Amerika, vsled česar svojci v Ameriki pridržani Avstrijci — razen svojcev moštva na ladjah trgovske mornarice — po tem zakonu nimajo pravice do državne podpore. Glede morebitne podpore za te svoje si je pa c. kr. notranje ministrstvo pridržalo, da izda lahko posebna navodila. Prošnje za podporo po tem zakonu se vlagajo pri političnem okrajnem oblastvu (c. kr. okrajnem glavinstvu, mestnem magistratu) prisilcevega bivališča. Odloda o njih pa politično okrajno oblastvo sporazumno z davčnim oblastvom I. stopnje (davčnim referatom pri c. kr. okrajnem glavinstvu, c. kr. davčno administraciji). Če se te dve oblasti ne moreta sporazumeti, odloda politično deželno oblastvo sporazumno s finančnim deželnim oblastvom, pri razliki mnenj med tema pa c. kr. notranje ministrstvo sporazumno s c. kr. finančnim ministrstvom. Zoper razsodbo je dopustna pritožba na višje oblastvo, ki je treba vložiti tekom 14 dni od dneva, sledečega dneva vročitve, pri oblastvu, ki je razsodbo izdalo. Državno podporo se bo nakazovalo praviloma od 1. avgusta 1917 nadalje. Visokost podpore se ravna po kraju, kjer je stanoval prošilec ob času razglasitve zakona (dne 14. septembra 1917) in znaša na Dunaju za eno osebo na dan 2 K, v krajih, ki so uvrščeni v I. ali II. (Ljubljana) razred od aktivitetnih doklad za državne uslužbenke 1 K 80 vin. v ostalih krajih avstrijske države pa po 1 K 60 vin. — Mestni magistrat ljubljanski.

— **Dovoz sladkorja za južne dežele.** Urad za ljudsko prehrano je državnozbornski odsek za prehrano obvestil, da so ovire glede preskrbe sladkorja v južnih deželah nastale edino le vsled prometnih težkoč. Odsek je vzel obvestilo v znanje ter je po nasvetu poslanca Jarca sklenil resolucijo, naj se primerno ukreje, da se doseže organizirana poraba v Italiji vpljenjenih živil.

— **Roparski umor.** V Čebnici pri Dobrunjah so našli predčerkarjajm v svojem stanovanju umorjenega 75 let starega gostača Miho Trškana. Staček je bil menda v spanju napaden, ker je imel na sebi le srjajo in spodnje hlače. Mrtvec je težal na tleh ves krvav ter je imel prebito lo banjo. V sobi se je našla krvava sekira. O roparju ni nobenega sledu. Ker je Trskan živel v siromašnih razmerah, je ropar dobil pač nezaten pien.

— **Idrija manifestira za mir!** V nedeljo, 2. decembra, točno ob 9. dopoldne bo v pivarni pri „Crnem orlu“ v Idriji javen ljudski shod za mir. Na shod so vabljene vsi občani in okoličani, ne glede na spol in stan. Komur je pri srcu, da se sklene skorajšni in častni mir, se te mirne manifestacije gotovo udeležijo. Zato pa vsi na shod! Zeleti bi bilo, da bi se med shodom zaprle tudi vse trgovine in gostilne, da bi ne bil nihče oviran priti na shod.

— **Občno konsumno društvo v Idriji** prosi s tem vse člane, ki so se za aprovizacijo pri društvu priglasili po 1. novembru t. l., da počakajo za blago in ne delajo nadtege dokler »Vojna zveza« v Ljubljani njih kart ne izgotovi in moke ne dobimo. Krivda zakasnitve ni na naši, ampak na strani članov samih, ker se niso pravočasni k nam priglasili. Tudi sprejem novih priglasencev se mora odkloniti, če prav so isti člani društva, dokler »Vojna zveza« ne dovoli prostega premikanje iz enega aprovizacijskega mesta v drugo. Kdaj se deli moka, krompir, milo, kava itd. za december, se poznani v posebnih razglasilih v vseh naših prodajalnah.

Državni zbor.

Na Dunaju, 28. novembra.

Poslanska zbornica je danes rešila poročilo proračunskega odseka o sodelovanju kontrolne komisije za državne dolgovne pri finančnih operacijah, izvedenih od leta 1912 dalje.

Poročevalec dr. Ellenbogen ima sklepi govora in se bavi obširno z izvajanju govorikov. Na izvajanju poslanca Modračka glede ruske revolucije, pravi, da obžaluje prav globoko besede, ki jih je izgovoril mož, ki se naziva za socialnega demokrata.

Pri glasovanju se sprejmejo odsekovi predlogi v neizpremenjeni obliki. Prvi stavek predloga, s katerim izreka poslanska zbornica grajo poročilo kontrolne komisije za državne dolgovne, sprejme zbornica s 184 glasovi proti 112 glasovom.

Na predlog predsednikov se prične razprava o poročilu finančnega odseka o vojnem davku. Poročevalec je dr. Steinwender. Govori najprej o onih točkah, ki so izzvala naspriprosto med poslansko in gosposko zbornico. Gosposka zbornica je zavrnila predlog, da naj velja vojni davek tudi za leto 1916. Za ta predlog nastopa poročevalec iznova in prav tako tudi za davčno skalo družb. Zavrača trditve, da Ogrska ne uvaja takih davkov in da se bo zato izselila naša industrija na Ogrsko. Resnica pa je, da zahteva Ogrska še več vojnih davkov

kakor mi, da ima le nekoliko drugačno skalo kakor mi, ki ne štiti najmanjših podjetnikov v taki meri kakor naša. Na Ogrskem verujejo v državo in njeno bodočnost in delujejo po tem. Prosi, naj sprejme zbornica odsekove predloge.

Posl. Hillebrand (socialni demokrat) izjavi, da socialni demokratje odrekajo gosposki zbornici kompetenco, da bi soodločevala pri proračunskih in davčnih vprašanjih. Če vztrajajo socialni demokratje pri sklepih poslanske zbornice, tedaj ne store tega zato, kakor da bi smarali te sklepe za najboljše. Socialni demokratje smatrajo za najbolj primerno visoki premoženjski davek in premoženjski prirastni davek.

Miklas (krščanski socialci) izjavi, da bodo nastopili krščanski socialci z vsjo odločnostjo za sklepe finančnega odseka in bodo glasovali zanje. Upajo, da se pridruži gosposka zbornica sklepom poslanske zbornice.

Langenhan (nemški nacionalci) izjavi, da ne more govoriti in glasovati o predlogu, ker je izročeno poročilo šele danes.

Modraček (češki socialni demokrat) izjavi, da bodo češki socialni demokratje glasovali za predloge finančnega odseka. Niso pa za take nove davčne vire, ki bi podpirali nadaljevanje vojne. Nato polemizira s poslancem Ellenbogenom in pravi, da je revolucija boljševikov nesreča za revolucijo, za rusko republiko in za vse zatirane narode. Dokler vodi nemška socialna demokracija delavske mase na bojišča, dokler molči ob zatiranju delavskih mas v zaledju, tako dolgo ne pomenjajo akcije boljševikov dela za socializem, temveč delo za nemški in ruski carizem.

Nato govori finančni minister vitez Wimmer, ki se izjavi proti temu, da bi veljal novi davek tudi za leto 1916. Predlog poslanca Hummerja pomenja kompromis med sklepi finančnega odseka in gosposke zbornice, zato naj sprejme zbornica ta predlog.

Posl. Hummer (nemški nacionalci) se pridružuje Langenhanovemu protestu, ker ni združljivo s častjo poslanske zbornice, da se tako važna predloga obravnava na ta način. Nato trdi Hummer, da so dobili socialni demokratje za »Hammerbrotwerke« in »Arbeiter-Zeitung« denar od prejšnjega finančnega ministra dr. Spitzmüllera. Socialni demokratje se dvignejo proti Hummerju in mu kličejo: Lopov! Podli obrekovalec! Razburjenje traja tako dolgo, dokler se ne odreče Hummer besedi. Prihodnja seja jutri.

Vojna.

Dunaj, 28. novembra. (Kor. ur.) Uradno razglajajo: Na nobenem bojišču posebnih dogodkov. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 28. novembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča iz glavnega stana: Zapadno bojišče: V Flandriji je bil artiljerijski ogenj od opoldneva dalje med gozdom Houthouster in Zandvoorde živahen. Pri Passchendaele je narastel večer do silne ljutosti. Ob obeh straneh Scarpe glačeno bojno delovanje. Na bojišču pri Cambraju je uvedel ob svitanju dneva oster topovski boj napade, ki so jih naperili Angleži s svežimi divizijami proti Bourlonu, Fontaine in sosednim pozicijam. Zapadno od Bourlona smo z našim ognjem uničili njegove napadalne valove in pred temi vozeče oklopne avtomobile. Med Bourlon in Fontaine je vdrl sovražnik po večkratnih brezuspešnih napadih v našo obrambno zono. Začasno smo izgubili Bourlon in Fontaine. Angleške čete, močno razredčene vsled ljutega boja od hiše do hiše, je uničil naš protisunek. Naša infanterija je osvojila s pogumnim naskokom vasi in nagnala sovražnika nazaj v gozd bourlonški. Dobili smo nad 300 ujetnikov in več strojnih pušk. Ko se je znočilo, je močni ogenj odnehaval. Krajevni infanterijski boji so trajali do noči. — Severnozahodno od Tahure se je izjalovilo Francozom neko podjetje, pri katerem so pustili ujetnike v naših jarkih. Na vzhodnem bregu Moze je bilo dopoldne artiljerijsko delovanje močnejše. Od opoldne dalje se je zmanjšalo v smeren močnih ognjev. Severnozahodno od Nomenyja so napadle močne francoske čete našo črto; v bližinskem boju smo jih zavrnili. — Na vzhodnem bojišču, na macedonski fronti in na italijanski fronti nič novega. — Von Ludendorff. *

Aprovizacija.

Krompir za VI. okraj dobe stranke v petek, 30. t. m. in v soboto, 1. decembra v skladišču pri Mühleisnu. Določen je tale red: v petek, dne 30. t. m. od 2. do 3. popoldne št. 1 do 150, ot 3. do 4. št. 151 do 300, od 4. do 5. št. 301 do 450 V soboto, 1. decembra od 8. do 9. zjutraj št. 451 do 600, od 9. do 10. št. 601 do 750, od 10. do 11. št. 751 do 900, od 2. do 3. popoldne št. 901 do 1050, od 3. do 4. št. 1051 do 1200. Vsaka oseba dobi 5 kg. kilogram stane 30 vin.

Meso na rumene izkaznice B dobe stranke v četrtek, 29. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: od pol 2. do 2. št. 1 do 200, od 2. do pol 3. št. 201 do 400, od pol 3. do 3. št. 401 do 600, od 3. do pol 4. št. 601 do 800, od pol 4. do 4. št. 801 do 1000, od 4. do pol 5. št. 1001 do 1200, od pol 5. do 5. št. 1201 do 1400, od 5. do pol 6. št. 1401 do 1700. 1 oseba dobi 1/4 kg, 2 osebi 1/2 kg, 3 in 4 osebe 3/4 kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb 1 1/4 kg, več oseb 1 1/2 kg. Kilogram stane 2 K.

Oddaja sadja na rdeče in rumene izkaznice A po nižini ceni bo v petek, 30. t. m. popoldne na Ledini v Komenskega ulici. Od 2. do 3. pridejo na vrsto stranke z rdečimi izkaznicami A, od 3. do 4. stranke, ki imajo rumene izkaznice A. Vsaka oseba dobi 1 kg, kilogram stane 60 vin.

Oddaja sadja za I. in II. uradniško skupino po nižini ceni bo v petek, 30. novembra dopoldne na Ledini v Komenskega ulici. Določen je ta-le red: I uradniška skupina od 8. do

9. št. 1 do 200, od 9. do 10. št. 201 do 400, II. uradniška skupina od 10. do 11. dopoldne. Vsaka oseba dobi 1 kg, kilogram stane 60 vin.

Kostanj. Stranke, ki žele nakupiti jedilni kostanj, naj se zglase v uradu mestne aprovizacije na Poljanski cesti št. 13, kjer dobe nakaznice.

Prodaja premoga. Od 30. novembra naprej se bode oddajal premog za kuhlo in sicer na rumene izkaznice, katero mora stranka podpisati s pravim imenom. Trgovci se opozarjajo, da strogo pazijo na rimske številke in številko v krogu, ker smejo oddajati premog le na številke, katere imajo določene po objavljenem redu. Na vsak odrezek št. 1. rumene izkaznice, katerega odreže trgovec, se dobi 50 kg premoga za 3 K. — Stranke se opozarjajo, da se strogo držijo objavljenega reda, ker se po končani prodaji premoga, ne bode več oddajal na 1. odrezek.

Na izkaznice za I. okraj se dobi premog pri gosp. Strupiju, Radekega cesta št. 14: Na izkaznice št. 1 dne 30. novembra, št. 2 dne 1. decembra, št. 3 dne 3. decembra, št. 4 dne 4. decembra, št. 5 dne 5. decembra, št. 6 dne 6. decembra, št. 7 dne 7. decembra in sicer s črko A do K dopoldne, L do Z popoldne.

Na izkaznice za II. okraj se dobi premog a) pri gosp. Pleško, Hrenova ulica št. 12: Na izkaznice št. 1 dne 30. novembra, št. 2 dne 1. decembra, št. 3 dne 3. decembra, št. 4 dne 4. decembra, b) pri gosp. Komariju, Krakovska ulica št. 13: Na izkaznice št. 5 dne 30. novembra, št. 6 dne 1. decembra, št. 7 dne 3. decembra, št. 8 dne 4. decembra, c) pri gosp. Richterju, Trnovska ulica: Na izkaznice št. 9 dne 30. novembra, št. 10 dne 1. decembra, št. 11 dne 3. decembra, št. 12 dne 4. decembra in sicer stranke s črko A do K dopoldne, s črko L do Z popoldne.

Na izkaznice za III. okraj se dobi premog a) pri gosp. Richterju, Trnovska ulica: Na izkaznice št. 1 dne 5. decembra, št. 2 dne 6. decembra, št. 3 dne 7. decembra, št. 4 dne 10. decembra, št. 5 dne 11. decembra, b) pri gosp. Hrovatinu, Mala čolnarska ulica št. 4: Na izkaznice št. 6 dne 30. novembra, št. 7 dne 1. decembra, št. 8 dne 3. decembra, št. 9 dne 4. decembra, št. 10 dne 5. decembra, št. 11 dne 6. decembra in sicer stranke s črko A do K dopoldne, s črko L do Z popoldne.

Na izkaznice za IV. okraj se dobi premog v mestnem skladišču pri Narodnem domu in sicer proti plačilu na magistratu, srednja hiša, prtilice. S tem potrdilom se dobi premog: Na izkaznice št. 1 in 2 dne 30. novembra, št. 4, 5, 6 dne 1. decembra, št. 7, 8 dne 3. decembra, št. 9, 10, 11 dne 4. decembra, št. 12, 13 dne 5. decembra, št. 14 do 19 dne 6. decembra in sicer stranke s črko A do K dopoldne, s črko L do Z popoldne.

Na izkaznice za V. okraj se dobi premog a) pri gosp. Lampretu, Kolodvorska ulica: Na izkaznice št. 1 dne 30. novembra, št. 2 dne 1. decembra, št. 3 dne 3. decembra, b) pri gosp. Schifferju, Dovozna cesta št. 4: Na izkaznice št. 4 dne 30. novembra, št. 5 dne 1. decembra, št. 6, 7 dne 3. decembra, št. 8 dne 4. decembra, št. 9, 10 dne 5. decembra, št. 11, 15 dne 6. decembra in sicer stranke s črko A do K dopoldne, s črko L do Z popoldne.

Na izkaznice za VI. okraj se dobi premog a) pri gosp. Požlepu, Komenskega ulica št. 21: Na izkaznice št. 1 dne 30. novembra, št. 2 dne 1. decembra, št. 3 dne 3. decembra, št. 4 dne 4. decembra, št. 5 dne 5. decembra, št. 6 dne 6. decembra, b) pri gosp. Uherju, Slomškova ulica št. 12: Na izkaznice št. 7, 13 dne 29. novembra in sicer stranke A do K dopoldne, s črko L do Z popoldne.

Na izkaznice za VII. okraj se dobi premog a) pri gosp. Tavčarju, Dunajska cesta Bežigrad: Na izkaznice št. 1 dne 30. novembra, št. 2 dne 1. decembra, št. 3 dne 3. decembra, št. 4 dne 4. decembra, št. 5 dne 5. decembra, št. 6 dne 6. decembra, št. 7 dne 7. decembra, št. 8, 11 dne 10. decembra in sicer stranke s črko A do K dopoldne, s črko L do Z popoldne.

Na izkaznice za VIII. okraj se dobi premog a) pri gosp. Karbi-uu, Selo: Na izkaznice št. 1 dne 30. novembra, št. 2, 3 dne 1. decembra, b) pri gosp. Zdravljcu, Ahacjeva ulica št. 10: Na izkaznice št. 4 dne 30. novembra, c) pri gosp. Hribarju, Bohoričeva ulica št. 33: Na izkaznice št. 5 dne 30. novembra, št. 7 dne 1. decembra, št. 8 dne 3. decembra, št. 9 dne 4. decembra, d) pri gosp. Trdinu, Slomškova ulica št. 21: Na izkaznice št. 10, 11 dne 30. novembra, št. 12 dne 1. decembra, e) pri gosp. Uherju, Slomškova ulica št. 12: Na izkaznice št. 13 in 14 dne 1. decembra in sicer stranke s črko A do K dopoldne, s črko L do Z popoldne.

Na izkaznice za IX. okraj se dobi premog: a) pri gosp. Pleško, Hrenova ulica 12: Na izkaznice št. 1 dne 5. decembra, št. 2 dne 6. dec. št. 3 dne 7. dec. št. 4 dne 10. dec., št. 5 do 7 dne 11. decembra in sicer stranke s črko A—K dopoldne, s črko L—Z popoldne.

Na izkaznice za X. okraj se dobi premog pri gosp. Uherju, Slomškova ul. 12: Na izkaznice št. 1 dne 3. decembra, št. 2 4. decembra, št. 3 5. decembra, št. 4 6. decembra, št. 5-7. decembra, št. 6 10. decembra, št. 7 11. decembra, št. 8 do 14 12. decembra in sicer stranke s črko A—K dopoldne, s črko L—Z popoldne.

Zadnje vesti.

Ruska severna fronta se umakne.

Amsterdam 28. novembra. „Daily Mail“ poroča iz Petrograda: Položaj na severni fronti je vznemirljiv. Nastala je lakota. Tre tedni dni ni več kruha; preperečca je samo še za dva ali tri dni. Odposlanci armade ne ukazali, da se čete v redu umaknejo, ker bi sicer nastal splošen beg, kateremu bi brez dvoma sledili izgredi. Tudi na Dvinski fronti trpe vojaki lakoto. Bati se je izgredov med vojak. Namesto 100 vagonov živil jih prihaja k večjemu po dvajset na dan. V prometu je vsled zadnjih dogodkov nastal velik ner.

Armadni odbori razpuščen.

Rotterdam, 28. novembra. Reuterjev urad poroča iz Petrograda: Ljenjin in Trocki sta odredila, da se razpuste vsi armadni odbori. Delegati socialistične stranke so se v tem zmislu izjavili. Stranke — tako trde boljševiki — so se dale podkupiti po angleških, francoskih in ameriških borznih kapitalistih. Člani armadnih odborov, ki bi se protivili razpustu, se takoj zapro.

Boj na fronti prepovedan.

Basel, 18. novembra. „Daily Mail“ poroča iz Petrograda: Nova vlada je izdala armadni ukaz na vse fronte, ki prepoveduje vsako aktivno bojno delovanje. Veljavnost ukazov armadnih poveljstev je odvisna od pridila petrograške vlade.

Delna demobilizacija ruske arm. de.

Stoekholm, 28. novembra. Iz Petrograda se brzojavno poroča, da je Ljenjin odredil delno demobilizacijo armade. Letnik 1898 se takoj odpusti, drugi letniki slede v kratkem. Odpušteni vojaki morajo oddati orožje polkovnemu odboru. — Vsled snežene burje je nastala na severni fronti splošna zmeda. Na tisoče zapuščajo vojaki svoje pozicije.

Ukrajinska republika.

Rotterdam 28. novembra. „Daily Chronicle“ poroča iz Petrograda. V Kijevu je prešla vsa oblast v roke ukrajinske „rade“, ki je proglašila ukrajinsko republiko. Republika ostane v Zvezi z Rusijo. Ruski listi so zaseženi. Republikanski manifest razglaja, da so posvestva samostanov in domen v ukrajinskem ozemlju državna lastnina. Zakonodajni zbor Ukrajine je sklican na 28. januarja 1918.

Vojakom na fronti in v zaledju

prodaja založba „Napreja“ knjige in brošure 30% ceneje. Naročila sprejema uprava „Napreja“ v Ljub.

Razno.

* **Skrivnosten umor.** V nekem iz Albanije na Dunaj prispelcem železniškem vozu z vojaškim blagom so našli mrtvo truplo desetnika Karla Praka z zamaškom v ustih in z razbito lobanjo. Umorjenemu je bil odvzet denar in njegovi dokumenti. Armadno divizijsko sodišče preiskuje zagometni umor.

* **Granata v fotografičnem ateljeju.** Z Dunaja se brzojavno poroča: V fotografičnem ateljeju Goldmann je eksplodirala granata, katero je bil nek vojak prinesel seboj. Drobci granate so ubili delavca Leopolda Wienerja; šest oseb pa je bilo težko ranjenih.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Josip Petejan.

Tisk „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani.

Občno konsumno društvo v Idriji

registr. zadr. z om. zav.

Trgovina s specerijskim manufakturnim in konfekcijskim blagom, obunal, opojnimi pijacami.

— Pisarna v Idriji št. 446. —

Prodajalne:

Centralna v Idriji.

Potružnice:

Na Brusovšu in Podgorami v Idriji in v Spodnji Idriji.

Lastna posestva, valjni mlin.

Pristopnina znaša 2 K, delež 40 K.

Konsumno društvo za Ljubljano in okolico

r. z. o. z.

v Ljubljani.

Pisarna: Ljubljana-Siška, Kolodvorska ul. 56.

Ostrednje skladišče: Kolodvorska ulica 56.

Prodajalne:

1. Ljubljana—Siška, Kolodvorska ulica 56
2. " Sodne ulice 4.
3. " Krakovski nasip 10.
4. " Udmat, Bohoričeva ulica 12.
5. Vič—Glince, Tržaška cesta.
6. Vič—Rožna dolina 165.
7. Tržič na Gorenjskem.
8. Sava (okr. Jesenice) na Gorenjskem.
9. Jesenice na Gorenjskem.
10. Koroška Bela—Javornik.

prodaja se le članom.

Pristopnina 1 K.

Delež 40 K.

V letu 1916-17 (od 1. julija 1916 do 30. junija 1917) se je oddalo blaga med zadržnike za 2,000.000 kron.

Zadržnikov (30. jun. 1917): 2500 rodbin.

Družbeno premoženje 1. junija 1917:

Rezervni zaklad K 20.400.
Dispozicijski . . . K 11.750.
Bolniški . . . K 45.000.
Pogrebni . . . K 1.000.
Penzijski . . . K 6.000.
Deležni . . . K 60.000.